

Mgr. Hana Tonzarová: **František Kovář ve vztahu k ekuméně**, doktorská disertační práce, UK HTF, Praha 2009, počítačový otisk, díl 1-2, 395 stran.

Oponentský posudek vypracoval: *Prof. ThDr. Jan B. Lášek*

Předložená disertace je výsledkem dlouhodobého studia a sbírání pramenů. Kandidátce se podařilo napsat velmi zdařilou syntézu nelehkého tématu. Po stránce faktografické se mohla opřít sice o práci Hrdličkovu, ale ta neobsahuje žádné širší teologické analýzy (metoda jejího zpracování je pozitivistická). Doktorandka se vydala tedy nelehkou cestou nejen sbírání, ale především třídění a ideového hodnocení pramenů.

Výsledek, který se dostavil, je plodem tohoto pilného úsilí. Podařilo se jí nejen plasticky podat východiska a motivace Kovářových ekumenických snad, ale ukázat také tyto snahy v kontextu celé Církve československé (husitské). Není třeba připomínat, že kromě práce Hrdličkovy neměla po ruce žádnou soubornou sekundární literaturu – ta neexistuje.

Není možné se zda zabývat podrobně rozborem celé práce, resp. reprodukováním jejího obsahu. Soustředím se proto jen na některé body. Hned na začátku práce jsou formulovány hypotézy, ke kterým kandidátka dospěla. Myslím, že všechny tyto body (str. 12) hypotézami nejsou. Jsou to prokazatelné výsledky, ke kterým během své práce samostatně dospěla. Označení jako hypotézy je v tomto případě příliš skromné.

Přesto, že práce je zaměřena na Kovářův vztah k ekumenickému hnutí, její koncepce je širší – autorka se snaží opravit, popřípadě detailněji dokreslit některé poznatky Hrdličkovy. V řadě případů se jí to daří. Samozřejmě se zná, že po práci Hrdličkově a Tonzarové je téma Kovář vyčerpáno. Není tomu tak, bude třeba ještě zpracovat celý jeho odkaz jako novozákonního badatele. Kandidátka se dotýká i této problematiky, ale je si vědoma dobře, že toto je samostatné a náročné téma. Pokud se vyjadřuje k této problematice, je velmi věcná a v hodnoceních zdrženlivá – např. v otázce zachovaného rukopisu Kovářových dějin prvotního křesťanství opatrně konstatuje, že Hrdlička v něm vidí koncept modernistický, aniž by se dále touto nelehkou otázkou zabývala.

Práce doktorandky je ovšem jedním z dalších důkazů, že prof. Marek nemá ve své teorii o tom, že český modernismus teologicky neexistoval pravdu. Ukazuje přesvědčivě modernistické kořeny Kovářovy osobnosti, které formovaly jeho vztah k budoucímu řešení ekumenických otázek. Osobně se domnívám, že v zásadě pozdně modernistická byla i Kovářova práce exegetická – přes všechna tvrzení (jiných, ne kandidátky) o jeho zásluhy o školu historie forem. Toto téma však ještě čeká na své zpracování.

Při práci tak velkého rozsahu je třeba pro event. vydání velké práce redakční, které se nemůže vyhnout ani tento text. To není výtka, ale pouhé konstatování. Doktorandce je podařilo přesvědčivě dokázat, že motivy pro Kovářovo jednání

ve vztahu k ostatním církevním společenstvím či náboženským uskupením byly vždy po výtce teologické, i když byly samozřejmě také značně usměřňovány realitou politickou, ve které prof. Kovář musel žít a pracovat.

Pro vydání by bylo možná dobré zvážit, zda by se v práci neměly otisknout jako přílohy některé dokumenty, o kterých se v práci pojednává. Jedná se především o málo známé texty vznikajícího ekumenického hnutí zejména z první poloviny 20. století, do jejichž formování CČS zasahovala.

Celkové hodnocení: Jedná se o velmi odpovědně napsanou doktorskou disertaci, přinášející celou řadu nových poznatků. Protože je autorka sama ekumenická pracovnice, vše je napsáno s citem a kvalifikovaně. Po stránce formální taktéž splňuje požadavky, jaké jsou na podobnou práci kladeny. Rád proto doporučuji, aby práce byla přijata jako doktorská.

V Praze, dne 20. června 2009